

Czy filozofia jest nauką?

Teoretyczne wprowadzenie do lekcji

Nauka jest zespołem uporządkowanych twierdzeń, uzasadnionych, dających się zakomunikować i sprawdzić. Realizuje się poprzez zespół czynności poznawczych, zmierzających do osiągnięcia wiedzy, w tym celu posługuje się odpowiednimi do przedmiotu badań metodami. Przez metodę można zrozumieć albo pewien zespół czynności przyporządkowanych określonej celowi, nadających się do powtarzania; albo też reguły wyznaczające sposób postępowania w danej sprawie. Ten metodyczny sposób uzyskiwania wiedzy, dostosowany do przedmiotu i celu nauki jest tym, co różni poznanie naukowe od innego typu wiedzy i różnicuje poszczególne nauki.

Wśród zasadniczych cech poznania naukowego w sensie ścisłym należy wymienić: obiektywizm (wykluczanie z badań naukowych jakichkolwiek elementów emocjonalnych i subiektywnych); sprawdzalność (przez fakty i doświadczenia); racjonalność (tendencja do matematyzacji twierdzeń); progresywny relatywizm (dążenie do ciągłego udoskonalania twierdzeń nauki); autonomizm (dążność do uniezależnienia się od filozofii czy teologii). Czy filozofii przysługuje status nauki?

Cele lekcji

Cel ogólny: Ukazanie, że filozofia jest nauką.

Cele szczegółowe: **uczeń wie**, czym jest poznanie naukowe;

uczeń rozumie, dlaczego filozofia jest nauką;

uczeń potrafi rozróżnić naukowy i nienaukowy charakter filozofii.

Metody dydaktyczne zastosowane na lekcji: rozsypanka zdaniowa (ćw. 4), metoda porównawcza (ćw. 5).

Bibliografia:

S. Kamiński, *Nauka i metoda. Pojęcie nauki i klasyfikacja nauk*, Lublin 1992.

Ćwiczenie 4

Zaznacz zdania, które według ciebie charakteryzują dobrze, czym jest nauka.

- a) Wiedza, którą człowiek zdobywa poprzez analizę swoich snów.
- b) Zbiór książek, artykułów, publikacji poświęconych jednemu zagadnieniu, np. budowie oka żaby.
- c) Wiedza jaką człowiek zdobywa dzięki doświadczeniu życiowemu, np. po poparzeniu przez kuchenkę elektryczną wiemy, że nie wolno jej dotykać.
- d) Wyniki badań, których nikt inny nie jest w stanie powtórzyć ani sprawdzić.
- e) Poznanie rzeczywistości za pomocą określonej metody, np. metody eksperymentalnej.
- f) Zbiór twierdzeń na jakiś temat, dobrze (logicznie) uporządkowanych.
- g) Wypowiedzi, które zawierają wyrażenia metaforyczne i poetyckie.
- h) Rzeczy tak mądre, że nie jesteśmy w stanie tego powiedzieć drugiemu człowiekowi.
- i) Współczesna technika, jak: komputery, samoloty itp.
- j) Wszystko to, co usłyszymy w telewizji.
- k) Legendy, mity pochodzące z odległych czasów.
- l) Jakakolwiek wypowiedź człowieka z tytułem naukowym.

Ćwiczenie 5

Różnorodność poglądów, stanowisk, kierunków, szkół filozoficznych powoduje, że pojawia się wątpliwość, czy istnieją fundamentalne zasady akceptowane przez wszystkich filozofów. Podobnej sytuacji nie ma w naukach szczegółowych, szczególnie posługujących się metodami matematycznymi, gdzie naukowcy, nawet po długich dyskusjach i badaniach, potrafią dojść do rozstrzygnięcia o charakterze uniwersalnym.

Postaraj się znaleźć racje, które według Ciebie przemawiają za naukowym charakterem filozofii i te, które jemu przeczą.

Racje za naukowym charakterem filozofii	Racje za nienaukowym charakterem filozofii